

جرایم بهداشتی، درمانی و دارویی در قانون جزایی ایران

تالیف

دکتر علی رزمان

مدرس دانشگاه

ویراسته

رضوان کولیوند

انتشارات قانون یار

۱۳۹۷

سرنامه	:	رزمان، علی، ۱۳۶۴ -
عنوان قراردادی	:	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	جرايم بهداشتی، درمانی و دارویی در قانون جزایی ایران / تألیف علی رزمان ؛ ویراستار رضوان کولیوند.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۲ ص
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۰۵۵-۲۱-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	پزشکی - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	:	Medical laws and legislation -- Iran
موضوع	:	پزشکی - خدمات - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	:	Medical care-- Law and legislation -- Iran
موضوع	:	داروها - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	:	Drugs -- Law and legislation-- Iran
شناسه افزودن	:	کولیوند، رضوان، ۱۳۶۸ -
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷، ۴ج۲/۹۶، KMH۴۰۹۶
رده بندی دیویی	:	۳۴۲ - ۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۱۴۱۸۲

انتشارات قانون یار

جرايم بهداشتی، درمانی و دارویی در قانون جزایی ایران

تألیف: دکتر علی رزمان

ویراستار: رضوان کولیوند

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

شابک: ۵ - ۲۱ - ۶۰۵۵ - ۶۲۲ - ۹۷۸

مرکز پخش قانون یار: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۲۶

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار.....
۱۱	فصل اول.....
۱۱	کلیات.....
۵۳	فصل دوم.....
۵۳	مصادیق جرایم بهداشتی، درمانی و دارویی در قانون تعزیرات حکومتی.....
۱۴۱	فصل سوم.....
	مجازات جرایم بهداشتی، درمانی و دارویی در قانون تعزیرات حکومتی و مراجع صالح برای
۱۴۱	رسیدگی به این جرایم.....
۱۸۵	منابع و مآخذ.....

پیشگفتار

امروزه پیشرفته بودن هر کشور را با شاخص های آموزشی و بهداشتی و درمانی آن می‌سنجند، هر قدر امکانات آموزشی و بهداشتی و درمانی برای مردم کشور بیشتر فراهم باشد به همان نسبت آن کشور از جایگاه و موقعیت بهتری در جامعه جهانی برخوردار است. در حال حاضر توجه به بهداشت بیش از درمان مورد نظر است و در این مورد سیاست هایی به منظور پیشگیری از شیوع بسیاری از بیماری ها صورت می‌گیرد که هنوز هم این اقدامات کافی به نظر نمی‌رسد. بالا بودن هزینه های دارو و درمان، کمبود بیمارستان های مجهز در بسیاری از شهرها، کمبود پزشک متخصص در بسیاری از نقاط کشور و نبود دارو و... از جمله مسائل موجود در بخش بهداشت درمان است که برای برخورد با این مسائل باید تدابیر جدیدتر و مؤثرتری را اتخاذ نمود. از طرفی دیگر از عوامل کارایی انسانی، بسته به تأمین غذای سالم و کافی است، به همین جهت تولید و نگهداری مواد غذایی طبق اصول بهداشتی و فنی از پایه های بهداشت عمومی و پیشگیری از بیماری های مختلف است. گسترش شهرنشینی و نتایج آن افزون طلبی، تحوّل سیستم های تولید، ازدیاد روزافزون نیازهای عمومی و مصرفی جامعه در زمینه مواد غذایی و دارویی، عدم توانایی نظارت بر مراکز در تولید مواد خورده و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی و... شرایط را برای بروز بعضی از تخلفات آماده نموده است. افزایش شمار سریع مراکز تولید مواد خورده، آشامیدنی و آرایشی، بهداشتی و کارخانه های ساخت فرآورده های دارویی، تأمین بهداشت و جلوگیری از آلودگی این مواد را، در دنیای امروز غیرقابل اجتناب نموده است. زیرا با کوچکترین آلودگی، بیماری ها و مسمومیت های مختلفی در قشر وسیعی از جامعه بروز می‌کند لذا این گونه مراکز به منظور بهبود فرآورده های خود نیاز به رعایت امور بهداشتی دارند و به همین جهت هر سال بخش

مهمی از مخارج این کارخانه ها را امور مربوط به تحقیقات بهداشتی تشکیل می دهد. با توجه به مشکلات موجود، عده ای به منظور سودجویی از موقعیت های به دست آمده، با ارتکاب تخلفاتی در این رابطه معضلات جامعه را تشدید می نمایند و از همین جاست که پدیده ای تحت عنوان جرایم و تخلفات بهداشتی، درمانی و دارویی مطرح شده و نظر همه صاحب نظران به ویژه قانونگذاران را به خود جلب کرده است بر این اساس منظور از جرایم بهداشتی، درمانی و دارویی کذب جرایمی است که در رابطه با امر بهداشت و درمان و نیز در رابطه با امور دارویی به وقوع می پیوندد. بررسی اهمیت، مصایق و مجازات این جرایم بالاخص در قانون تعزیرات حکومتی موضوع این نوشتار است. جرایم بهداشتی، درمانی و دارویی از آنجا که غالباً به تمامیت جسمانی انسان ها آسیب می رساند از اهمیت به سزایی برخوردار است این گونه جرایم از سالیان سال مورد ارتکاب متصدان این امور بوده و امروزه به صورت شایع ترین و در عین حال خطرناکترین نوع بزهکاری جان انسان ها را تهدید می کند و به لحاظ حساسیت موضوع و رشد فزاینده آن، ذهن مقامات قضایی و اجرایی و قاعده نگار را به خود مشغول داشته است. لذا ضرورت آشنایی بیشتر با این پدیده ضد اخلاقی و ضد انسانی برای متصدیان امر قضا، وکلای دادگستری، دانشجویان حقوق و همه کسانی که به نوعی با مسئله مورد بحث مرتبط اند امری اجتناب ناپذیر است. علاوه بر این گوناگونی، تعدد و تنوع جرایم بهداشتی، درمانی و دارویی، پراکندگی آنها در قوانین مختلف، وجود مراجع مختلف برای رسیدگی این جرایم و در نتیجه بروز اختلاف در صلاحیت در موارد مختلف و سایر مباحثی که در مورد این جرایم وجود دارد ضرورت تحقیق و تالیف پیرامون این موضوع را روشن می سازد. هر چند تصویب قوانینی مربوط به جرایم بهداشتی، درمانی و دارویی به سال ها قبل بر می گردد اما متأسفانه تاکنون در این زمینه کتاب جامع و کاملی تالیف نشده است.

خوشبختانه در سال های اخیر اقبال زیادی به مقررات بهداشتی، درمانی و دارویی و بحث جرایم مربوط به آن به چشم می خورد که چاپ برخی کتب حقوق پزشکی به صورت تألیف یا مجموعه مقالات از آثار این رویکرد مثبت است اما در میان کتب چاپ شده نیز به کتابی جامع و فراگیر که ماهیت این جرایم و مصادیق و احکام و آثار آن را مورد بررسی قرار دهد یافت نشد.

www.ketab.ir